



**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**ANKARA BÜYÜKŞEHİR  
BELEDİYESİ**

**2016 YILI**

**SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Eylül 2017



## İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ .....	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU .....	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER .....	14
8.	EKLER.....	39



## **TABLO LİSTESİ**

**Tablo 1: Gider Bütçesi**

**Tablo 2: Gelir Bütçesi**

**Tablo 3: Eğlence Vergisine Tabi İşletme Listesi**



## 1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılır.

Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2015 ve 2016 mali yılları gelir ve gider bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almakta olup 31.12.2016 tarihi itibarıyla bütçe gerçekleşme rakamları da yine aynı tablolarda gösterilmiştir.

**Tablo 1: Gider Bütçesi**

	2015 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2016 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
<b>Personel Gideri</b>	350.923.832,82	292.739.437,04	360.985.093,50	296.035.052,84
<b>SGK Dev. Prim Giderleri</b>	44.480.557,00	39.972.409,54	51.622.735,00	42.158.321,47
<b>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</b>	1.276.081.952,00	1.810.554.218,79	2.348.979.680,50	2.257.754.496,11
<b>Faiz Giderleri</b>	195.100.000,00	198.510.682,28	174.414.500,00	174.413.246,61
<b>Cari Transferler</b>	178.420.341,00	249.477.052,38	340.710.078,00	334.287.426,74
<b>Sermaye Giderler</b>	1.278.422.190,00	1.433.042.565,68	1.822.140.125,00	1.796.900.456,08
<b>Sermaye Transferleri</b>	10.200.000,00	5.021.180,00	1.000.000,00	1.000.000,00
<b>Borç Verme</b>	136.171.127,18	110.000.000,00	435.079.500,00	435.070.877,54
<b>Yedek Ödenek</b>	380.200.000,00	0,00	68.288,00	0,00
<b>Toplam</b>	3.850.000.000,00	4.139.317.545,71	5.535.000.000,00	5.337.619.877,39

Tablo 2: Gelir Bütçesi

	2015 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2016 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
<b>Vergi Gelirleri</b>	109.148.701,00	63.114.308,19	107.633.571,20	101.566.476,54
<b>Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri</b>	107.384.165,00	105.202.624,51	116.252.576,00	104.404.672,73
<b>Alınan Bağış ve Yardımlar</b>	2.273.918,00	27.098.215,89	466.306,30	29.137.224,17
<b>Diğer Gelirler</b>	2.970.042.062,00	3.175.268.090,42	3.283.281.277,70	3.737.757.698,45
<b>Sermaye Gelirleri</b>	661.151.149,00	1.007.160.118,45	2.027.266.262,80	1.297.032.336,91
<b>Alacaklardan Tahsilat</b>			100.001,00	90.878.779,57
<b>Toplam(Net)</b>	3.849.999.995,00	4.377.843.357,46	5.534.999.995,00	5.360.777.188,37
<b>Tahsilattan Red ve İadeler</b>	5,00	11.551.556,61	5,00	5.765.393,12
<b>Toplam</b>	3.850.000.000,00	4.389.394.914,07	5.535.000.000,00	5.366.542.581,49

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,



- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

## **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## 5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

### **BULGU 1: 6736 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılandırılan Kurum Alacaklarının Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarında İzlenmemesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı mali tablolarının incelenmesinde, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında yapılandırılan alacakların bulunmasına rağmen bu alacakların, ödeme zamanına göre 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı başlıklı 92'nci maddesinde aynen;

*“Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır.”* denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın İşleyişi” başlıklı 94'üncü maddesinde ise;

*“(1)Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

#### *a) Borç*

*1) Gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacak hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil ve tehir edilen tutarlar bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*

*2) Duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil süresi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*

3) Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen tecil faizi tutarı bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, tecil ve tehiri kaldırılanlar bu hesaba alacak, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir." hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının "hesabın işleyişi" başlıklı 167'nci maddesinde de;

"...

(1)Gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilenler bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir..."denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, 120 Gelirlerden Alacaklar veya 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonuna kadar tecil veya tehir edilenlerin 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına, faaliyet dönemini aşan süreyle tecil veya tehir edilenlerin 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemede, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında 23.956.377,29 TL vergi ve benzeri alacakların yapılandırıldığı, bu alacakların 122-222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarında takip edilmediği belirlenmiştir. Bu alacakların ödeme zamanına göre 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı mali tablolarının incelenmesinde, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun

kapsamında yapılandırılan alacakların bulunmasına rağmen bu alacakların, ödeme zamanına göre 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında yapılandırılan alacakların, ödeme zamanına göre 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi için kayıtlarımız araştırılarak gerekli düzeltmeler yapılacaktır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında; bulgumuz doğrultusunda işlem yapılarak gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağını belirtmiştir. Ancak yapılan düzeltmeler, denetim yılı geçtikten sonra yapılacağı için bulguda açıklanan hata, Faaliyet Alacakları hesap alanını etkilemiştir.

## **BULGU 2: Alınan Banka Kredi Faizlerinin Gider Tahakkuk Hesaplarında İzlenmemesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında, faaliyet dönemi ve takip eden dönemlerde ödenecek olan banka kredi faiz tutarlarının ilgisine göre 381/481 Gider Tahakkukları Hesabında takip edilmediği ve bu hesapların kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 289'uncu maddesi, 381 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğini, 290'uncu maddesi hesaba ilişkin işlemleri ve 291'inci maddesi hesabın işleyişini düzenlemektedir. Buna göre, iç ve dış malî borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan faiz tutarları bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir. Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ödenenler bir taraftan bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Aynı Yönetmeliğin, 338'inci maddesi 481 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğini, 339'uncu maddesi hesaba ilişkin işlemleri ve 340'uncu maddesi hesabın işleyişini düzenlemektedir. 481 hesabı, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenecek olan işlemler faiz giderleri bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir. Dönem sonlarında, içinde bulunulan yılı takip eden yılda ödenecek olanlar

kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 381 Gider Tahakkukları Hesabına, içinde bulunulan yılı takip eden yıldan sonraki yıllarda ödenecek olanlar ise bu hesaba alacak, ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek dönemlerde ödenecek olan işlemiş faiz tutarları ise 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir.

İdarenin, 16.08.2016 tarihinde 60 ay vade ile aldığı 200.000.000,00 TL banka kredisinin 400 Banka Kredileri hesabına kaydı, 20960 sayılı ve 16.08.2016 tarihli muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır. Faiz giderlerine ilişkin kayıt yapılmamış olup kredi ödeme planına göre anapara ödemeleri 16.02.2019 tarihinde yapılacak, faiz ödemeleri ise 16.11.2016 itibariyle 16.02.2019 tarihine kadar 3'er aylık dönemler halinde yapılacaktır. İlk faiz gider kaydı 16.11.2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Yapılan incelemede, ilgisine göre faiz giderlerinin tahakkuku yapılmayarak 381/481 Gider Tahakkukları Hesaplarına kaydedilmediği, ödemenin vade zamanı 630 Giderler Hesabı kullanılarak tahakkuk kaydı yapılmadan gerçekleştirildiği görülmüştür. Hâlbuki Yönetmelik hükmüne göre, faaliyet dönemi ve takip eden dönemde ödenecek faiz giderlerinin tahakkuk kaydı yapılarak 381, içinde bulunulan yılı takip eden yıldan sonraki dönemlerde ödenecek olan faiz giderlerinin ise 481 Gider Tahakkukları Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, ödenecek toplam 114.181.556,96 TL faiz giderinin, 37.048.335,85 TL'sinin 381 hesabına; 77.133.221,11 TL'sinin ise 481 hesabına kaydedilerek bu hesapta kayıtlı tutarlardan izleyen yılda ödenebilir duruma gelecek olanlar dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 381 hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, borç faizlerinin tahakkuklarının yapılarak ilgisine göre 381 ya da 481 Gider Tahakkukları Hesabına kaydedilmesi, ödemesi yapıldıkça 381/481 hesaplarına borç kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde, muhasebenin dönemsellik ve tahakkuk esas ilkesi yerine getirilmiş olacaktır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında, faaliyet dönemi ve takip eden dönemlerde ödenecek olan banka kredi faiz tutarlarının ilgisine göre 381/481 Gider Tahakkukları Hesabında takip edilmediği ve bu hesapların kullanılmadığı tespit edilmiştir, denilmektedir.

Bulgunuz doğrultusunda 17/05/2017 tarih ve 13429-13399-13404 yevmiye no ile düzeltilerek faaliyet dönemi ve takip eden dönemlerde ödenecek olan banka kredi faiz tutarları ilgisine göre 381/481 Gider Tahakkukları Hesabında kayıtlara alınmıştır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi bulgumuz doğrultusunda gerekli düzeltmeleri cevabında belirttiği yevmiye tarih ve numaralı düzeltme belgesi ile yapmıştır. 381/481 Gider Tahakkukları Hesabında kayıt altına alınmayan 114.181.556,96 TL, Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları ve Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları hesap alanlarını etkilemiştir.

### **BULGU 3: Sermayeye İlave Edilen Şirket Karlarının İlgili Hesaplarda İzlenmemesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesinin %97 oranında ortaklık payına sahip olduğu Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ'nin, 2016 yılı Genel Kurul kararı ile kararlaştırdığı ve bir kısmı geçmiş yıl karlarından karşılanan sermaye artışının, belediyenin payı oranında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 183'üncü maddesine göre, mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen karlar, 241 hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak; 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmektedir.

Şirketin 2016 yılında yaptığı Genel Kurul toplantısında, 2.000.000,00 TL olan sermayesinin 40.000.000,00 TL'ye çıkarılmasına, bu sermaye artışının 17.700.023,44 TL'sinin geçmiş yıl karlarından karşılanmasına karar verilmiştir.

İdarenin, şirkete vermiş olduğu sermaye payının işletilmesi sonucu yıllar itibariyle ortaya çıkan karların, sermayeye ilave edilmek suretiyle sermaye artırımında kullanılması sonucu ortaklık payı oranında sermaye ilave edilen karların 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıt altına alınması gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesinin %97 oranında ortaklık payına sahip olduğu Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ'nin, 2016 yılı Genel Kurul kararı

ile kararlaştırdığı ve bir kısmı geçmiş yıl karlarından karşılanan sermaye artışının, belediyenin payı oranında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak 04/05/2017 tarih ve 62176 yevmiye no ile Ankara Büyükşehir Belediyesinin %97 oranında ortaklık payına sahip olduğu Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ'nin, 2016 yılı Genel Kurul kararı ile kararlaştırdığı ve bir kısmı geçmiş yıl karlarından karşılanan sermaye artışının, belediyenin payı oranında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmesi sağlanmıştır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi, 04.05.2017 tarih ve 62176 sayılı yevmiye ile gerekli düzeltme kayıtlarını yapmıştır. Düzeltme işlemi 2017 yılında yapıldığı için bahsedilen hata, Mali Duran Varlıklar hesap alanını etkilemiştir.

**BULGU 4: Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Üst Hakkı Kurulan Taşınmazların Hizmet İmtiyaz Varlığı Hesabı İle İlgili Taahhüt Hesaplarında İzlenmemesi**

Mülkiyeti Ankara Büyükşehir Belediyesine ait olan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihalesi yapılan yenileme alanı içerisindeki yapıların yapım işine ilişkin üst hakkı tesisi işleminin, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 922 Kamu-özel iş birliği modeli taahhütleri ve 923 Kamu-özel iş birliği modeli taahhütleri karşılığı hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince (mahalli idareler de dahil) kamu-özel işbirliği modeli çerçevesinde yaptırılan yatırım ve hizmetlerin muhasebeleştirilmesi 45 sıra nolu Kamu Özel İş Birliği Uygulamalarının Muhasebe İşlemleri Muhasebat Genel Tebliğine göre, mahalli idareler için Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer alan hesaplara uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

45 sıra nolu Kamu Özel İş Birliği Uygulamalarının Muhasebe İşlemleri Muhasebat Genel Tebliğinin 3'üncü maddesine göre Kamu Özel İş Birliği (KÖİ) Modeli,

*" Yap-işlet-devret veya yap-kirala-devret modellerine göre gerçekleştirilen kamu yatırımları ile işletme hakkının devri gibi kamu hizmeti sunumunun devredilmesini içeren idari*



*sözleşmeleri ya da özel hukuk sözleşmeleri ile kanunlarla belirlenmiş bu modellerin belirli bölümlerini kısmen içeren diğer kamu özel iş birliği modellerini",*

Yap-İşlet-Devret modeli ise,

*" İlgili mevzuatı çerçevesinde idare adına kamu hizmeti sunmak amacıyla ihtiyaç duyulan yapım işlerinin İşletmeci/Görevli Şirket/Yüklenici tarafından finanse edilerek yapılmasını, sözleşme veya ilgili mevzuatında belirlenen süreyle sınırlı olarak belirlenen hizmet bedeli üzerinden kamu hizmetinin İşletmeci/Görevli Şirket/Yüklenici tarafından sunulmasını ve süre bitiminde hizmet imtiyaz varlığının idareye devredilmesini içeren modelini," ifade etmektedir.*

Tebliğin 4'üncü maddesine göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılan yatırım ya da hizmetlerin hizmet imtiyaz varlıkları ile ilgili muhasebe standartları çerçevesinde belirlenen hesaplara kaydedileceği belirtilmektedir. Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde imzalanan sözleşmeler, Yönetmeliğin 24'üncü maddesine göre hizmet imtiyaz sözleşmeleri olarak değerlendirilir ve edinilen varlıklar hizmet imtiyaz varlıkları ile ilgili muhasebe standartları çerçevesinde belirlenen hesaplara kaydedilir. Mahalli idareler için hangi hesaplara kayıt yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenecektir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 200'üncü ve 201'inci maddelerinin ilgili bölümleri aynen,

#### ***" 256 Hizmet imtiyaz varlıkları hesabı***

##### ***Hesabın niteliği***

***MADDE 200 – (1) Hizmet imtiyaz varlıkları hesabı, hizmet imtiyaz sözleşmesine konu maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır.***

##### ***Hesabın işleyişi***

***MADDE 201 – (1) Hizmet imtiyaz varlıkları hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:***

##### ***a) Borç***

***1) Mahalli idarelere ait maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına***

*alacak kaydedilir. Diğer taraftan, ayrılmış amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç ve alacak kaydedilir...”*

Demektedir.

Yine mezkur Yönetmeliğin 454-457'inci maddeleri sözleşme gereği işletmeci/görevli, şirket/yüklenicinin yerine getirmeyi taahhüt ettiği yapım işlerinin izlenebilmesi amacıyla girişilen taahhüt tutarları 922 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabına borç, 923 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedilerek izleneceğini düzenlemiştir.

Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun onayı ile Hacı Bayram Veli Camii çevresinde bulunan ve mülkiyeti Belediyeye ait olan 19964 ada/2 parsel, 19964 ada/12 parsel, 19968 ada/2 parsel ve 19960 ada/10 parselde bulunan geleneksel tarihi yapıların restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon, rölöve ve mühendislik projelerinin hazırlanarak asıllarına uygun şekilde, üst hakkı tesis edilmek suretiyle yapımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla 2886 sayılı Kanuna göre ihaleye çıkmıştır. Bahse konu ada ve parseldeki yapılar sırasıyla 24, 24, 19 ve 26 yıl süre ile şirket ve derneklere üst hakkı tesis edilmek suretiyle verilmiştir. Belirlenen süre sonuna kadar yapıların yenilenmesi işlemi tamamlanacak ve süre sonunda idareye teslim edilecektir. Tebliğde kamu-özel iş birliği projelerinin tanımında *"...bu modellerin belirli bölümlerini kısmen içeren diğer kamu özel iş birliği modellerini"* yer aldığı için idarenin yapmış olduğu bu üst hakkı tesisi yap-işlet-devret modeline uyan, kamu-özel işbirliği içerisinde gerçekleştirilen bir proje niteliğine sahiptir.

Bu bağlamda, yukarıda ada ve parselleri ile süreleri belirtilen tarihi yapıların üst hakkı tesis edilmek suretiyle yapım işi, yap-işlet-devret modeli niteliğinde bir projedir. İdare tarafından bu model ve gerçekleştirilecek benzeri modellerin, Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri gereği, 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı, girişilen taahhüt için 922 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabı ve 923 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Bu şekilde, yap-işlet-devret ve benzeri projelerin takip edilmesi, buna ilişkin hak ve yükümlülüklerin belirlenmesi, girişilen taahhütler ve gerçekleştirmeler yönünden muhasebe kayıtlarının bilgi vermesi sağlanmış olacaktır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Mülkiyeti Ankara Büyükşehir Belediyesine ait olan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihalesi yapılan yenileme alanı içerisindeki yapıların yapım

işine ilişkin üst hakkı tesisi işleminin, yap, işlet, devret modeli çerçevesinde 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 922 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri ve 923 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihalesi yapılan yenileme alanı içerisindeki yapıların yapım işine ilişkin üst hakkı tesisi işleminin, yap, işlet, devret modeli çerçevesinde 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 922 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri ve 923 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı hesaplarında izlenmesi sağlanacak olup, muhasebe kayıtları bu doğrultuda yapılacaktır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında; bulgumuz doğrultusunda işlem yapılarak gerekli kayıtların yapılacağını belirtmiştir. Bahsedilen hata Maddi Duran Varlıklar hesap alanını etkilemiştir.

## 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

### **BULGU 1: Bazı Gelirlerin Tahakkuk Kayıtları Yapılmadan Tahsil Edildiğinde Gelir Kaydedilmesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı mali tablolarının incelenmesinde, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı olması gereken kira gelirleri, harçlar ve idari para cezaları gelir kalemlerinin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, tahsil edildiğinde gelir kaydı yapılarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 86'ncı maddesinde, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 87'nci maddesinde, İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile veya tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınacağı ifade edilmiştir. "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddesinde ise, Gelir tahakkuk tutarlarının 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Mezkûr Yönetmeliğin "Gelirler hesabı" başlıklı 368'inci maddesinde ise, Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi bütçe gelir kesin hesap cetveli ve muhasebe kayıtları incelendiğinde, bazı gelirlerin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, tahsil edildiğinde doğrudan gelir kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirildiği görülmüştür. 2016 yılı sonu itibari ile 45.472.200,15 TL Kira Gelirleri (Taşınmaz Kiraları, Lojman Kira Gelirleri, Ecrimisil Gelirleri, Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri, Taşınır Kira Gelirleri), 45.544.196,50 TL Harçlar (İşgal Harcı, İşyeri Açma İzni Harcı, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, Toptancı Hali Resmi, Diğer Harçlar) ve 7.074.079,43 TL İdari Para Cezaları olmak üzere toplamda 98.090.476,08 TL'nin tahakkuk kaydının yapılmadığı belirlenmiştir.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda gelir tahakkuklarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Bu kayıtların kullanılması ile idare tarafından toplamda ne kadar gelir tahakkuku yapıldığı ve bu tutarın ne kadarının tahsil edildiği görülecek olup mali tabloların doğruluğu, şeffaflığı ve güvenilirliği sağlanmış olacaktır.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı mali tablolarının incelenmesinde, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı olması gereken kira gelirleri, harçlar ve idari para cezaları gelir kalemlerinin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, tahsil edildiğinde gelir kaydı yapılarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak; 31/03/2017-02/05/2017 tarihlerinde 8927, 8928, 8740, 11891 no'lu yevmiyeler ile bahsi geçen ecrimisil gelirleri, diğer taşınmaz kira gelirleri, taşınır kira gelirleri, lojman kira gelirleri, işgal harcı, işyeri açma izni harcı, tatil günlerinde çalışma ruhsat harcı, toptancı hal resmi ve diğer harçlar gelirlerinin 120-Gelirlerden Alacaklar hesabında izlenmesi sağlanmıştır. Ayrıca; idari para cezalarının da, 17/05/2017 tarih ve 13459 numaralı yevmiyeler ile 120-Gelirlerden Alacaklar hesabında izlenmesi sağlanmıştır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi bulgumuz doğrultusunda gerekli düzeltme işlemlerini, cevabında belirttiği yevmiye tarih ve numaraları ile yapmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

## **BULGU 2: Taşınır İşlem Fişi İle Giriş Kaydı Yapılan Taşınırın Doğrudan Giderleştirilmesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında yapılan inceleme de, taşınır işlem fişi ile girişi yapılan ilk madde ve malzemelerin, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 115'inci maddesi, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının, kurum faaliyetlerinde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen tüketim malzemelerinin izlenmesi için kullanılacağını düzenlemiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 10'uncu maddesinde; ilgili mevzuatı çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir

işlemlerinde, dayanıklı taşınırların niteliklerini değiştiren esaslı onarım ve ilaveler sonucu değer artışlarında, kayıtlara esas olmak üzere 5 örnek numaralı Taşınır İşlem Fişi düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, mal alım ihalesi ile alımı yapılan ve 2.783.969,40 TL bedelle taşınır işlem fişi düzenlemek suretiyle 150 İlk Madde ve Malzemeler koduna kaydedilen taşınırın, muhasebe kayıtlarında 630 Giderler Hesabında izlendiği tespit edilmiştir. Bu kayıt ile 630 Giderler Hesabının fazla, ilgili taşınır hesabının da eksik çalışmasına yol açılmıştır.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede, taşınır işlem fişi ile girişi yapılan ilk madde ve malzemelerin, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında izlendiği görülmüştür, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak taşınır işlem fişi ile girişi yapılan ilk madde ve malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenmesinin sağlanması için gerekli dikkat ve özen gösterilerek düzeltmeler yapılacaktır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında; bulgumuz doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

### **BULGU 3: Bazı Yapım İşi Harcamalarının Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilmemesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede, bazı taşınmazlar için yapılan yapım işleri harcamalarının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeyerek 630 Giderler Hesabında kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 204'üncü maddesinde, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihe kadar, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihe kadar, izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Yapımı devam eden maddi duran varlıklara ait her türlü gider öncelikle 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında muhasebeleştirilir, o işe ait geçici kabul yapıldıktan sonra 258 hesabının bakiyesinde yer alan tutarlar muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara aktarılarak söz konusu iş için 258 hesabı kapatılmış olur. Böylelikle henüz yapım aşamasında olan duran varlıklar ile yapımı tamamlanan duran varlıklar ayrı şekilde raporlanacak ve bunlardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacaktır.

2016 yılında yapım ihalesi gerçekleştirilen ve hakediş ödemeleri yapılan bazı taşınmaz yapım işlerinin, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmediği, faaliyet hesaplarına kaydedilerek mali tablolarda ilgili hesaplar açısında hataya yol açıldığı görülmüştür. Bu şekilde ortaya çıkan toplam 2.431.754,65 TL tutarında ilgili maddi duran varlık hesaplarına eksik, faaliyet sonuçları hesabına da fazla kayıt yapılmıştır.

Yapılan açıklamalar ve mevzuat hükümleri uyarınca, yapımı devam eden işlere ilişkin harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığı, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığı tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması ve bu şekildeki harcamaların 630 hesabına kaydedilerek giderleştirilmemesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede, bazı taşınmazlar için yapılan yapım işleri harcamalarının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeyerek 630 Giderler Hesabında kayıt altına alındığı tespit edilmiştir, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak taşınmazlar için yapılan yapım işleri harcamalarının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi sağlanacaktır." demektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu idaresi cevabında; bulgumuz doğrultusunda hareket edileceğini belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

#### **BULGU 4: İlan ve Reklam Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması**

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde; belediyenin mülkiyetinde olan ve kiraya verilen 1665 işyerinden 1316 işyeri ile bir şirkete kiraya verilmiş 45 adet reklam panosunun İlan ve Reklam Vergisi beyanının bulunmadığı, İlan

ve Reklam Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı, bu suretle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 12, 13 ve 16'ncı maddelerinde;

**“Konu:**

*Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir.*

**Mükellef ve sorumlu:**

*İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.*

*İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.*

**Verginin tarhi ve ödenmesi:**

*Vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler vergi tarifesinin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği mahallin belediyesine verilir.*

*İlan ve Reklam Vergisi, beyanname verme süresi içinde ödenir. Şu kadar ki belediye meclisleri vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 üncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergileri, yılı içinde, iki eşit taksitte almaya yetkilidirler.*

*İlan ve Reklam Vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünden ilgili belediyeler gerekli usulleri ihdas edebilirler.”*

Denilmektedir.



Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere İlan ve Reklam Vergisi mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişiler olduğu ve bu kişiler tarafından ilan ve reklam işinin yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce ilgili belediyeye beyan edilmesi gerektiği, İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler ise başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği ve aynı süre içerisinde ilgili belediyeye yatırmaktan sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetim çalışmaları kapsamında Kira İşleri Şube Müdürlüğünden belediyenin kiraya vermiş olduğu işyerleri ile reklam panoları listesi istenmiş olup Gelir Tahakkuk biriminden alınan veriler ile karşılaştırılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda 1316 işyeri ile şirkete kiraya verilmiş olan 45 adet reklam panosuna ilişkin İlan ve Reklam Vergi beyanının olmadığı, tahakkuk işlemlerinin yapılmadığı belirlenmiştir. Mevzuata uygun şekilde İlan ve Reklam bulunduran işyerlerinin tespit edilerek İlan ve Reklam Vergisinin tahakkuku ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde; belediyenin mülkiyetinde olan ve kiraya verilen 1665 işyerinden 1316 işyeri ile ilgili şirkete verilmiş 45 adet reklam panosunun İlan ve Reklam Vergisi beyanının bulunmadığı, İlan ve Reklam Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı, bu suretle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir, denilmektedir.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımız tarafından kiraya verilen 1316 adet iş yeri ile ilgili şirkete kiralanan 45 adet reklam panosuna ilişkin ilan ve reklam vergi beyanının olmadığı, tahakkuk işlemlerinin yapılmadığı belirtilmiş ve ilan ve reklam bulunduran işyerlerinin tespit edilerek ilan ve reklam vergisinin tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması istenmektedir.

- İlgili şirkete kiralanan reklam panolarına ilişkin ilan ve reklam vergisinin tahakkuk yapıldığına ve tahsil edildiğine dair tahsilat makbuzları ektedir.

- 1316 adet iş yerine ilişkin ise gerekli denetim ve kontrollerin yapılması için Zabıta Dairesi Başkanlığına 08.05.2017 tarihli ve E.51510 kurum sayılı yazı yazılmış; İlan ve Reklam Vergisi beyanı olmayan iş yerlerine yoklama tutanağı tutularak Destek Hizmetleri Daire Başkanlığımız İlan ve Reklam Vergisi servisine beyanlarının verilerek tahakkuk kaydı

yapılmak üzere yönlendirilmesi istenmiştir. Bu doğrultuda gerekli çalışmalar başlatılmıştır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu İdaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda İlan ve Reklam Vergisi mükellefi olan işletmelere, İlan ve Reklam Vergisi beyanlarının verilerek tahakkuk kaydı yapılmak üzere ilgili birimlere bildirimde bulunulduğu ve gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir.

Yapılan denetim üzerine ilgili şirkete kiralanan reklam panolarına ilişkin ilan ve reklam vergisinin tahakkuk ve tahsilat kayıtlarının 2017 yılı içerisinde yapıldığı görülmüştür. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

#### **BULGU 5: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerin Eğlence Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması**

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediyenin sorumluluk alanlarında bulunan işyerlerinden, faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna giren bazı işletmelere Eğlence Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı, bu suretle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17, 18, 20 ve 21’inci maddelerinde;

**“Konu:**

*Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.*

**Mükellef:**

*Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.*

**Matrah:**

*1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılat (bilet bedeli dışında bağış veya başka adlar altında alınan paralar dâhil).*

2. Müşterek bahislerde, iştirakçilerden tahsil edilen tutardan Katma Değer Vergisi düşüldükten sonra kalan tutar.

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalşılan her gün için bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.

**Nispet ve miktar:**

Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

	<b>Verginin</b>
	<b>Nispeti</b>
	<b>%</b>
<b>I –Biletle Girilen Yerlerde :</b>	
1. Yerli film göstermelerinden <sup>(1)(2)</sup>	20 (10)
2. Yabancı film göstermelerinden <sup>(1)(2)</sup>	50 (10)
3. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve orta- oyunundan <sup>(3)</sup>	5 (0)
4. Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden	10
5. Sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerle- rinden	20
<b>II –(Değişik: 14/3/2007-5602/10 md.) Müşterek Bahislerde:5</b>	
<b>III – (Değişik: 30/12/2004-5281/17 md.) Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL) 5 100"</b>	

Denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Kanunun 21'nci maddesinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin I/5 ayırımında biletle girilen sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılatın yüzde yirmisinin alınacağı, maddenin III nolu ayırımında Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL) 5-100 TL arasında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Aynı Kanunun 20/3'üncü maddesinde ise, biletle girilmesi zorunlu

olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, Kanununun 96'ncı maddesinde belirtildiği üzere Belediye Meclislerince takdir edilecek miktarda eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetim çalışmaları kapsamında Gelir Tahakkuk Biriminden ve Ruhsat Müdürlüğünden eğlence vergisinin konusuna giren işletmelerin listeleri istenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda Gelir Tahakkuk biriminde kaydı olmayan faaliyet konusu itibari ile biletle girilen ve eğlence mahiyetini taşıyan oyun yerleri ile canlı müzik belgesi olan işletmeler tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda ayrıntılı gösterilen Go-Kart, Su Araçları İşletmesi, Tekerlekli Gezi Treni, Dağ Kızağı, Paten Pisti, Oyuna Araçları ile Canlı Müzik Ruhsatına sahip işletmeler olmak üzere toplam 17 işletmenin eğlence vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir. Mevzuata uygun şekilde Eğlence Vergisinin tahakkuku ve tahsilinin yapılması belediye gelirlerini artıracaktır.

**Tablo 3: Eğlence Vergisine Tabi İşletme Listesi**

<b>OYUN EĞLENCE YERLERİ VE CANLI MÜZİK RUHSATI OLAN İŞLETMELER</b>			
<b>Ruhsat No/Canlı Müzik Belgesi No</b>	<b>Adres</b>	<b>Faaliyet</b>	<b>M2</b>
2009/7375	Eryaman Mah Göksu Parkı Alanı No:22	Tekerlekli Gezi Treni	100
2009/7376	Eryaman Mah Göksu Parkı Alanı No:19 Yanı	Go- Kart	2500
2009/7378	Eryaman Mah.Göksu Parkı Alanı No:21	Dağ Kızağı	800
2009/7372	Ayaş Yolu Harikalar Diyarı İçi No:22 Sincan	Akülü Araba	350
2009/7380	Ayaş Yolu Harikalar Diyarı İçi No:64 Sincan	Tekerlekli Gezi Treni	150
2009/7381	Ayaş Yolu Harikalar Diyarı İçi No:21 Sincan	Go-Kart	4800
2009/7382	Haymana Yolu Üzeri Mogan Gölü Alanı Gölbaşı	Oyun Araçları	4150
2009/7620	Mavi Göl Alanı İçi Mamak	Su Araçları İşletme.	500
2009/7625	Harikalar Diyarı İçi 12 Nolu Kıyı Çay Bahçe Önü	Su Araçları İşletme.	100

2014/ 91	Eryaman Mah. 5.Etap Göksu Rekreasyon Alanı İçi Etimesgut	Sabit ve Hareketli Motorlu/Motorsuz Su Araçları/Oyuncakları İşletmesi	355
2014/135	Altınpark Rekreasyon Alanı İçi Aydınlıkevler Kapısı Tarafı Güney Otopark Girişi Yanı	Go-Kart ve Akülü Araç İşletmeciliği	3254
2015/277	Altınpark Mah. İrfan Baştuğ Cad.Altınpark İçi Adnan SaygunAnfisi	Paten Pisti İşletmeciliği	1250
2012/1	Harikalar Diyarı içi 9 nolu Deniz Ür.Lokan.	Lokanta	-
2013/4	HARİKALAR DİYARI REKREASYON ALANI İÇİ NO: 26	Kafeterya	-
2016/1	Altınpark Mah.Altınpark İçi 19 Mayıs Kapısı Girişi Aydınlıkevler	Kafe	-
2016/2	Merkez mah.Saray Sokak No:15	Restoran	-
2016/3	Altınpark Mah. Altınpark Rekre. alanı içi 19 Mayıs Kapı Girişi Olimpik Yüzme Üstü	Restoran 2. Sınıf	-

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediyenin sorumluluk alanlarında bulunan işyerlerinden, faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna giren bazı işletmelere Eğlence Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı, bu suretle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak; Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17. ve 18. maddeleri gereğince Eğlence Vergisi mükellefi olan işletmelere, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı Gelir Şube Müdürlüğü'ne Eğlence Vergisi Beyannamesi verilmesi hususunda bildirimde bulunulmuş olup, gerekli çalışmalar başlatılmıştır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu İdaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda Eğlence Vergisi mükellefi olan işletmelere, Eğlence Vergisi Beyannamesi verilerek tahakkuk kayıtlarının

yapılması için gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 6: Kira Süreleri Sona Eren Bazı Taşınmazların Yeniden İhale İle Kiraya Verilmesi Gerekirken Encümen Kararı İle Eski Kiracıların Sözleşmelerinin Uzatılması**

Belediyenin sahip olduğu taşınmazlara ilişkin yapılan incelemede, kira süresi sona eren bazı taşınmazların yeniden ihale edilmek yerine, Encümenin kararıyla belirlenen tutarda kira artışı yapılarak kira sürelerinin uzatıldığı tespit edilmiştir. Örneğin, Küçükesat Semt Hali üstünde bulunan Kapalı Otopark ile Kızılay Metro Ankaray ortak istasyonunda bulunan ATM yeri 2886 sayılı kanun kapsamında sırasıyla 1990 ve 2005 yıllarında birer yıllığına kiraya verilmiş, 1991 ve 2006 yıllarında kira süreleri sona ermiştir. Aynı şekilde Metro-Ankaray Kızılay Ortak İstasyonu Çarşı katında bulunan B-23, B-44, B-67, B-82 no.lu dükkânlar 2013 yılında 2886 sayılı kanunun kapsamında 3 yıllığına kiraya verilmiş ve kira süreleri 2016 yılında sona ermiştir. Ancak; mevcut kiracılar ile kira sözleşmelerinin bitmiş olmasına rağmen kiracılık ilişkisi devam etmektedir. Bu husus 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa aykırılık teşkil etmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde;

*“Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”*

“Kiralarda Sözleşme Süresi” başlıklı 64’üncü maddesinde;

*“Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz.*

*Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.*

*Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı oldukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.*

*Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir.”*

75' inci maddesinde,

*“...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”* hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise;

*“Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”* şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, ilgili kanun kapsamındaki idarelerin taşınmaz kiralamalarının Devlet İhale Kanununda yazılı hükümlere göre yürütüleceği anlaşılmaktadır. Kanun taşınmaz malların kiraya verilmesinde on yıllık üst sınır getirmiştir. Ancak, burada on yıllık üst sınırın sözleşme şartları çerçevesinde geçerli olacağı anlaşılmalıdır. Ayrıca, kira sözleşmesi sona eren gayrimenkuller için tekrar ihaleye çıkılmaması üzerine füzuli şağil durumuna düşen kişilerden ecrimisil alınması ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Devlet İhale Kanununa göre kiraya verilen gayrimenkullerin, kira süresi sonunda ancak yeniden ihale düzenlenerek kiraya verilebileceği, Danıştay ve Sayıştay kararlarında da yer almaktadır. Sayıştay Genel Kurulu, 21.01.1993 tarih ve 4761/1 sayılı kararında; genel ve katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Danıştay 10. Dairesi'nin 19.12.1991 tarih ve 1989/2736 E. 1991/3850 K. Sayılı ilamında da;

"2886 Sayılı Devlet İhale Yasasının 64. Maddesinde, bu yasa kapsamındaki idarelerin taşınır ve taşınmaz mallarını kiraya verme süreleri belirlenmiş olup; kira süresinin bitimi üzerine taşınmaz malın yeniden kiraya verilebilmesi, ancak yeniden ihale yapılması halinde mümkün bulunmaktadır. 2886 Sayılı Yasaya göre ihale yapma zorunluluğu yönünden taşınmaz malın "musakkaf" olup olmaması önem taşımamaktadır.

*Musakkaf yapıların kiralanması hususunu düzenleyen 6570 Sayılı Yasa da, 2886 Sayılı Yasadan kaynaklanan ihale yapma zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır."* denilmektedir.

Yukarıda anılan kararlarda da açıkça belirtildiği üzere kira süresi biten taşınmazların kiraya verilebilmesi, yeniden ihale yapılması ile mümkündür.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2016 yılı denetimi kapsamında, kira süresi dolan belediyeye ait bazı gayrimenkullerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yapılmaksızın Encümen kararı ile kira sözleşmelerinin uzatıldığı belirlenmiş olup bu durum ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Belediyenin, kira süresi biten taşınmazlarla ilgili gerekli işlemleri mevzuatın öngördüğü şekilde yapması gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** "Belediyemiz tarafından kiraya verilen taşınmaz kiralamalarına ait kira sözleşme sürelerinin bitiminde yeniden ihale yoluyla kiraya verilmesi gerekirken, Encümen kararlarıyla kira sürelerinin uzatılarak kiracılık ilişkisinin devam ettirilmesinin mevzuat hükümlerine uygun olmadığı belirtilmektedir.

11.01.2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte 18.5.1955 tarihli ve 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış olup kamuya ait tüm kiralamalarda 6098 sayılı yasa hükümleri uygulanmaktadır.

6098 sayılı yasanın 347. maddesinde " Konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir.



Belirsiz süreli kira sözleşmelerinde, kiracı her zaman, kiraya veren ise kiranın başlangıcından on yıl geçtikten sonra, genel hükümlere göre fesih bildiriyle sözleşmeyi sona erdirebilirler." hükmü bulunmaktadır.

Dolayısıyla, kira süresi biten kira sözleşmeleri 6098 sayılı TBK' nun 347. maddesine istinaden 10 yıllık uzama dönemlerine girdiğinden dolayı dönemsel kira bedelleri Encümen kararlarına göre belirlenerek kiracılara bildirilmekte olup, yapılan işlemler 6098 sayılı yasa hükümlerine göre yapılmaktadır." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, kira süresi biten kira sözleşmeleri 6098 sayılı TBK' nun 347'nci maddesine istinaden 10 yıllık uzama dönemlerine girdiğinden dolayı dönemsel kira bedelleri Encümen kararlarına göre belirlenerek kiracılara bildirildiği ve bu kapsamda kira sürelerinin uzatıldığı belirtilmiştir.

Bulguda yer alan örnekte 1990 yılında ve 2005 yılında birer yıllığına kiraya verilmiş olan yerlerin her yıl encümen kararı ile uzatıldığı, 6098 sayılı TBK' nun 347'nci maddesinde belirtilmiş olan 10 yıllık uzama dönemlerinin de dikkate alındığında kira sürelerinin 2001 ve 2016 yıllarında sona erdiği, ancak sözleşmelerin aynı kiracılarla encümen kararı ile uzatılarak devam ettirildiği görülmektedir.

Kaldı ki, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu genel düzenlemeleri içeren bir kanundur. Bu Kanuna göre daha özel düzenlemeler içeren 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 64'üncü maddesinde yer alan kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı hükmü gereği, kira süreleri sona eren kiracıların kira sözleşmelerine son verilerek yeniden ihale yapılmak suretiyle kiraya verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

#### **BULGU 7: Taşınmazların Cins Tashiherinin Yapılmaması**

Ankara Büyükşehir Belediyesinin tapuda kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayan taşınmazları olduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde cins tashihi,

*"Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi"* şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

*“(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.*

*(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”*

Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığından alınan taşınmaz envanterinde, 250 Arsa ve Araziler Hesabında kayıtlı bulunan yaklaşık 2022 taşınmazın, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Tapu kayıtlarında tarla, çeşme, bağ, çayır niteliğinde olan taşınmazların kullanım şekilleri arsadır. Ayrıca tapuda arsa niteliğinde bulunan bazı taşınmazlarının kullanım şekillerinin bina olduğu da görülmüştür.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ankara Büyükşehir Belediyesinin tapuda kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayan taşınmazların olduğu görülmüştür, denilmektedir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak Belediyemiz tapuda kayıtlı taşınmazların mevcut kullanımı ile tapudaki kullanım şekillerinin farklı olduğundan uyumlu hale getirilmesi amacıyla İmar Daire Başkanlığına 10/05/2017 tarih ve E.52318 sayılı yazı ile cins tashihlerin yapılması istenmiştir." demektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu idaresi, cevabında; bulgumuzda tespit edilen hususlara riayet edilerek gerekli çalışmaların yerine getirileceğini belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

### **BULGU 8: Kurum Personeli İle İlgili İş Sağlığı ve Güvenliği Hususunda Yeterli Tedbirlerin Alınmaması**

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek amacıyla, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bazı hükümleri hariç genel olarak 2013 yılı itibariyle Kanun uygulamaya girmiş, sonraki süreçlerde de ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Kanunun 2'nci maddesinde sayılan istisnalar hariç kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanma zorunluluğu getirilmiştir.

20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Kanununun 71'inci maddesi ile 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun'unun işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı bulundurma yükümlülüğüne ilişkin 6'ncı maddesi ve iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesine ilişkin 7'nci maddesi kamu kurumları için 1/7/2017 tarihine kadar ertelenmiştir. Yani Kamu kurum ve kuruluşları için iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli bulundurma/görevlendirme yükümlülüğü 2017 yılının Temmuz ayına kadar ertelenmiş, Kanunun ve ikincil düzenlemelerin emrettiği diğer tüm hükümlerin yerine getirilmesi ise devam etmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulan İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü, birimlerin (işyeri olarak sicil numarası verilen) iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarını koordine eden, görevlendirme ve yazışma işlerini başkanlık oluru ile yürüten koordinatör birim olarak görev yapmaktadır. Daire Başkanlıkları, bunlara bağlı bazı şube müdürlükleri ayrı birer işyeri olarak değerlendirilmekte ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili faaliyetleri bağımsız ayrı birer işyeri hüviyetinde yürütmektedirler. (her bir işyerinin, İSG-Katip programında ayrı birer sicil numaraları bulunmakta ve tehlike sınıfına göre ayrılmaktadır.)

Bu kapsamda, Ankara Büyükşehir Belediyesinin 6331 sayılı Kanun ve ikincil düzenlemeler çerçevesinde, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri birim/işyeri bazında incelenmiş ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

#### **a) Periyodik sağlık muayenelerinin tüm personel için yapılmaması**

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir çalışanların periyodik sağlık muayenelerinin yapılması gerekmektedir. Yapılan incelemede, tüm personel için periyodik muayenelerin yapılmadığı tespit edilmiştir. Özellikle çok tehlikeli sınıfta bulunan işyerleri için bu hususa dikkat edilmesi gerekmektedir.

**b) İş kazası sonucu işe dönüşlerde sağlık muayenesi yapılması hususuna dikkat edilmemesi**

İş kazalarına ilişkin olarak, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, işyerinde meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıklarının nedenlerinin araştırılması ve tekrarlanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yaparak işverene önerilerde bulunmak, iş güvenliği uzmanının görevidir. Ayrıca İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre aynı görev işyeri hekimine de yüklenmiş ve iş kazası sonucu iş göremezlik süresi bitiminde işe başlayan personel için sağlık muayenesi zorunluluğu getirilmiştir.

Bazı birimlerde yıl içinde meydana gelen iş kazalarına ilişkin tekrar işe dönüşlerde işyeri hekimince sağlık muayenesi yapılmadığı görülmüştür. İş kazasına ilişkin istirahat raporu alınması ya da bu rapor ile süre sonunda göreve başlanması yeterli değildir.

**c) İşyerlerinde acil durum planlaması kapsamında rutin tatbikatların yapılmaması**

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre, hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için işyerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır.

Yapılan incelemelerde bazı işyerleri dışında bu hususa riayet edilmediği görülmüştür.

**d) İSGK üyelerine mevzuatta öngörülen eğitimlerin tam olarak verilmemesi**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu oluşturulan işyerlerinde, madde de yer alan asgari eğitim konularını içeren eğitimlerin bazı işyerlerinde tam olarak verilmediği görülmüştür. Bu kapsamda kurul üyeleri için eğitim verilerek gerekli dokümanların bulundurulması gerekmektedir.

**e) Bazı işyerlerinde risk değerlendirmelerinin mevzuata uygun olarak yapılmaması**

6331 sayılı Kanununun 10'uncu maddesine göre işveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. İşyerlerinde yapılacak olan risk değerlendirmesinin usul ve esasları da İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde belirlenmiştir. Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre risk kontrol adımları dikkate alınacak risk değerlendirmesi yapılacak ve 11'inci madde de belirlenen hususları içerecek şekilde risk değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

Bazı işyerlerinde, mevzuatta belirlenen bilgileri içerecek şekilde risk değerlendirme raporlarının hazırlanmadığı görülmüştür.

**f) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bazı işyerlerinde eğitim faaliyetlerinin bulunmaması**

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereği çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa, mevzuatta öngörülen sürelerde ve belirlenen konularda eğitim verilmesi ve dokümanite edilmesi gerekmektedir.

Bazı işyerlerinde eğitim faaliyetleri hususunda çalışmalar yapılmadığı görülmüştür.

**g) Acil durum planlarında işyerini veya bölümlerini gösteren krokilerin bulunmaması**

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre acil durum planlarında işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren krokilerin bulunması gerekmektedir. Bazı işyerinin acil durum planlarında bu hususa dikkat edilmediği tespit edilmiştir.

**h) Bazı işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ile ilgili sonuçların kaydedildiği yıllık değerlendirme raporlarının hazırlanmaması**

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, çalışma ortamıyla ilgili iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ve çalışma ortamı gözetim sonuçlarının kaydedildiği yıllık değerlendirme raporunun işyeri hekimi ile işbirliği halinde iş güvenliği uzmanınca hazırlanması gerekmektedir. Her yılın sonunda, mevzuatın öngördüğü şekilde yıllık değerlendirme raporlarının hazırlanması, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışma sonuçlarının, eksik ya da mevzuata aykırı hususların belirtilmesi ve yönlendirme, rehberlik, işbirliği görevlerinin yerine getirilmesi açısından önem taşımaktadır.

**ı) Bazı işyerlerinde mevzuatın öngördüğü faaliyetlerin yerine getirilmemesi**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Yönetmeliğine göre, İSGK oluşturulan işyerlerinde, kurullar ayda en az bir kere toplanır. Ancak kurul, işyerinin tehlike sınıfını dikkate alarak, tehlikeli işyerlerinde bu sürenin iki ay, az tehlikeli işyerlerinde ise üç ay olarak belirlenmesine karar verebilir. İSGK, belirli sürelerde toplanarak mevzuatın öngördüğü işleri yerine getirir.

2016 yılında mevzuat gereği bu kurulun oluşturulmadığı, belirlenen sürelerde toplantılarını gerçekleştirilmeyen işyerleri mevcuttur.

Ayrıca, bazı işyerlerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10'uncu maddesine göre risk değerlendirmesi yapılmamış, 11'inci maddesine göre acil durum planı hazırlanmamış ve iş sağlığı ve güvenliği noktasında eğitimler verilmemiş ve 20'inci maddesine göre çalışan temsilcisi belirlenmemiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 24.11.2016 tarih ve 2249 sayılı kararıyla yürürlüğe giren Fen İşleri Dairesi Başkanlığı kuruluş görev ve çalışma esaslarına dair yönetmelik ile belediyemiz daire başkanlıkları ve birimlerinde iş güvenliği

uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personellerinin görevlendirmesini ve görev sürelerini güncellemeye ayrıca iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının uygunluğunu kontrol etmeye, denetlemeye ve sürekliliğini sağlamak üzere yetkili kılınmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulan İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü, Daire Başkanlıklarının ve Birimlerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmaları koordine eden görevlendirme ve yazışma işlerini Başkanlık “Oluru” ile yürüten koordinatör birimi olarak görev yapmaktadır. Daire başkanlıkları/Şube müdürlükleri ve birimler ayrı bir işyeri olarak değerlendirilmekte ve sorumlu olduğu iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili faaliyetleri bağımsız ayrı bir işyeri olarak yürütmektedirler. Her bir işyerinin ayrı sicil numaraları bulunmakta ve tehlike sınıfına göre ayrılmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları için iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, diğer sağlık personeli bulundurma yükümlülüğü 2017 yılı temmuz ayına kadar ertelenmiş olsa da kanunun emrettiği diğer tüm hükümlerin yerine getirilmesi ise devam etmektedir. Belediyemiz, hizmet alanının 6360 sayılı Kanunla mücavir alan sınırının il sınırına genişlemesi, İdaremiz merkezlerine ve birbirlerine uzak mesafelerde olması, birçok farklı noktalarda, adreslerde hem şantiye olarak, hem çalışma olarak faaliyetlerin yürütülmesi ve çalışanların çok sayıda ve dağınık yerlerde olmasından dolayı iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hükümlerinin yerine getirilmesinde zorluklar ve gecikmeler yaşanmaktadır. 6331 sayılı Kanunun ülkemizde yeni olması, bu kanunun ilgili yönetmelikleri ve alt düzenlemelerle getirilen yükümlülüklerinin anlaşılması, uygulanması, bu kültürün yerleşmesi ve yaygınlaşması zaman alacaktır. Belediyemizde iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri ile ilgili çalışmalar 2013 yılında başlamış, eksiklikler tamamlanarak ve sürekliliğin sağlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Bu kapsamda Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 6331 sayılı Kanun çerçevesinde birim/işyeri bazında incelenen ve tespit edilen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile ilgili bilgi ve belgeler aşağıda sunulmuştur.

### **İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Tespit Edilen Hususlar;**

Konu ile ilgili olarak yapılan inceleme ve değerlendirme sonucu yazınız ekinde bulunan raporda belirtilen hususlar söz konusu 6745 sayılı kanunun 71 inci maddesi ile 6331 sayılı İş

Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanunun ilgili yönetmelikleri incelenmiş olup, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından konu ile ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

### **Periyodik Sağlık Muayenelerinin Tüm Personel İçin Yapılmaması**

Periyodik sağlık muayeneleri çalışanlar için 6331 sayılı Kanunda belirtilen sürelerde yapılmakta ve yıllık izin, rapor, ücretsiz izin dönüşü bildirilen çalışanların ise sağlık muayeneleri yapılmaya devam edilmektedir. Sağlık muayeneleri dokümanları Fen İşleri Dairesi Başkanlığında işyeri hekimlerimizin dosyalarında muhafaza edilmekte olup, gerekli hassasiyet gösterilecektir. Tüm personel ve özellikle çok tehlikeli sınıfta bulunan işyerlerinde periyodik sağlık muayenelerinin yapılabilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

### **İş Kazası Sonucu İşe Dönüşlerde Sağlık Muayenesi Yapılması Hususuna Dikkat Edilmemesi**

İş kazası sonucu veya uzun istirahat sonucu işe başlamalarda kurum yetkilileri tarafından işyeri hekimliğimize yönlendirilen veya bilgisi verilen çalışanlarımızın sağlık muayeneleri yapılmakta ve yapılmaya devam edilmektedir. Bulguda tespit edilen bu konuya yönelik önerileriniz dikkate alınarak, Belediyemiz birimlerince bu maddede belirtilen hususlara dikkat edilmesi ve gerekli hassasiyetin gösterilmesi sağlanacaktır.

### **İşyerlerinde Acil Durum Planlaması Kapsamında Rutin Tatbikatların Yapılmaması**

Belediyemizde acil durum tatbikatları belirli aralıklarda yapılmakta olup, eksiklikleri olan ilgili daire başkanlıkları/birimler tarafından çalışmalar devam etmektedir.

### **İş Sağlığı ve Güvenliği Kurul Üyelerine Mevzuatta Öngörülen Eğitimlerin Tam Olarak Verilmemesi**

Belediyemizde oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği kurulları için bazı daire başkanlıkları/birimlerde iş sağlığı ve güvenliği kurul eğitimi verilmiş olup eksik olan birimler için söz konusu eğitimlerin verilmesi sağlanacaktır.

### **e) Bazı İşyerlerinde Risk Değerlendirmelerinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması**



**f) İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Bazı İşyerlerinde Eğitim Faaliyetlerinin Bulunmaması**

(e) ve (f) bulgularına cevabımız;

Belediyemizde birimlerce hazırlanan/hazırlanacak risk değerlendirmelerinin mevzuata uygun olmasına itina gösterilmesi, işyerlerinde oluşturulan yıllık eğitim planlarında yer alan zamanlarda mevzuata uygun olarak gerekli eğitim faaliyetlerinin uygulanması devam etmektedir. Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, Belediyemiz birimlerince bu maddelerde tespit edilen eksikliklere yönelik çalışmaların başlatılması ve gereken hassasiyetin gösterilmesi sağlanacaktır.

**Acil Durum Planlarında İş Yerine veya Bölümlerini Gösteren Krokilerin Bulunmaması**

Acil durum plan krokileri eksik olan birimlerin bölümleri için hazırlanan/hazırlanacak krokilerin bulundurulması için Fen İşleri Dairesi Başkanlığımız tarafından kontrol ve inceleme çalışmaları devam etmektedir.

**Bazı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları ile İlgili Sonuçların Kaydedildiği Yıllık Değerlendirme Raporlarının Hazırlanmaması**

Daire başkanlıkları/birimler tarafından her yılın sonunda hazırlanacak yıllık değerlendirme raporu için tarafınızın önerileri dikkate alınarak önemli olan bu hususta gerekli hassasiyet gösterilmesi sağlanacaktır.

**Bazı İşyerlerinde Mevzuatın Öngördüğü Faaliyetlerin Yerine Getirilmemesi**

Bulgudaki öneriler ile tespit edilen bu maddedeki hususların, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından ilgili birimlerin kontrol ve denetim çalışmaları devam etmekte olup, eksikliklerin tamamlanması için çalışmalar sürdürülecektir." demektedir.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında; bulgumuzda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ortaya koyduğumuz tespitler noktasında gerekli çalışmaların yapılacağını ve hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

### **BULGU 9: İç Kontrol Sisteminin Değerlendirilmesi**

Ankara Büyükşehir Belediyesinin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükmü ve ilgili mevzuat gereğince, 2009 yılında başlattığı iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının devamı olarak 2016 yılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını uygulamasının incelenmesi sonucu, Belediyede iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanununun 11'inci maddesinde, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliğin 8'inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtildiği gibi; Üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması, işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

İç kontrol sisteminin yapılandırılması ve işleyişi konusunda sorumluluk üst yöneticiye yani Belediye Başkanına aittir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi iç kontrol sisteminin yapılandırılması için 2016 Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planında yer alan faaliyetlerden;

Birimlerin iş tanımlarının yapıldığı, iş süreçleri/iş akış şemalarının hazırlandığı,

Hassas görevlerin tanımlandığı ve risklerin belirlendiği,

Risklere ilişkin sorumlu birimlerin belirlendiği tespit edilmiştir.

Ancak söz konusu Eylem Planı kapsamında;

Belirlenen risklerle mücadele için gereken kontrol faaliyetlerinin belirlenmediği,

Risklere ilişkin sorumlu birimlerin belirlenmesine rağmen kontrol faaliyetleri belirlenmediği için risklerden sorumlu olan birimlerde riskle mücadelede uygulanacak kontrol faaliyetlerini uygulayacak ve sonuçları değerlendirecek sorumlu personelin de belirlenmediği,

Bu kapsamda iç kontrol sisteminin tam olarak yapılandırılmadığı tespit edilmiştir.

İç kontrol sisteminin yapılandırılması için Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planında yer alan eylemler kapsamında; riskler için kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi ve

risklerle mücadele gereği kontrolleri uygulayacak olan birim sorumlularının dışında birim personelinin görevlendirilmesi gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** "Ankara Büyükşehir Belediyesinin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükmü ve ilgili mevzuat gereğince, 2009 yılında başlattığı iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının devamı olarak 2016 yılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını uygulamasının incelenmesi sonucu, Belediyede iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı tespit edilmiştir, denilmektedir.

Belediyemizde 2016-2017 yıllarını kapsayan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı’nın koordinasyonu ve üst yönetimin gözetiminde uygulanmaktadır. Söz konusu Eylem Planında öngörülen faaliyetler, iç kontrol sisteminin yapılandırılması için Kurum genelinde takip edilmektedir. Bu kapsamda Belediyemiz birimlerinden yönetici düzeyinde temsilciler ve bu temsilciler tarafından görevlendirilen yardımcılarının yer aldığı çalışma grubu üyeleri; iş tanımları-iş akışları, hassas görevler ve risk tabloları hazırlama konularında hizmet içi eğitime tabi tutulmuştur.

İç kontrol sisteminin Belediyemizde yapılandırılması amacıyla, mevzuatın öngördüğü şekilde eylemler 2 yıllık bir zamana yayılarak, her bir eylem için tamamlanma tarihleri belirlenmiştir.

Bu kapsamda, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca 11/03/2016 tarih ve 24882408-2927 sayılı yazı ile tüm birimlerin amaç ve hedefleri doğrultusunda belirlenmiş risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerini içerecek şekilde “Risk Değerlendirme Formu” nu doldurmaları istenmiştir.

Söz konusu formlar, Belediyemiz birimlerince doldurularak kurum içi portal sayfamızda yayınlanmış olup, kontrol faaliyetleri yerine getirilmiştir." demektedir.

**Sonuç olarak** Belediyede iç kontrol sistemi yapılandırılmasının 2016-2017 yılı kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı kapsamında yürütüldüğü, risklerin ve kontrol faaliyetlerinin ekte boş örneği gönderilen “Risk Değerlendirme Formu”nun tüm birimlerde doldurulmasının istendiği ve kurum içi portalda yayınlandığı belirtilmiştir.

Ancak bu formlar incelemelerimizde görülmemiş ve bulgumuza verilen cevapta tarafımıza iletilmemiştir. Ayrıca risk değerlendirme formu olarak gönderilen belgenin

birimlerin hassas görevlerine ilişkin riskler için düzenlendiği, bu formun birimlerde iş süreçlerindeki diğer riskleri ve kurumsal riskleri içermediği görülmüştür. Sistemin yapılandırılmasında hassas görevler dışında iş süreçlerindeki risklerin ve kurumsal risklerin ve bunlara ilişkin kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi de gerekmektedir.

İç kontrol sistemi yapılandırılması çalışmaları uygulanan plan kapsamında 2017 yılında devam ettiği için çalışmaların değerlendirmelerimiz ve tespitlerimiz dikkate alınarak yürütülmesi uygun olur.

**8. EKLER****Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 31.12.2016 TARİHİ İTİBARIYLA BİLANÇOSU**

		2014 YILI		2015 YILI		2016 YILI				2014 YILI		2015 YILI		2016 YILI	
		TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
<b>AKTİF</b>								<b>PASİF</b>							
I	DÖNEN VARLIKLAR	3.928.050.487	80	5.893.941.729	16	6.048.470.393	62	III	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklı	2.024.375.643	69	2.038.495.094	96	2.382.199.023	42
A	Hazır Değerler	233.790.803	64	224.115.802	14	244.775.665	59	A	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	384.584.101	18	492.738.333	20	941.886.014	62
102	Banka Hesabi	237.680.909	50	196.090.777	20	219.422.818	63	300	Banka Kredileri Hesabi	384.584.101	18	492.738.333	20	565.612.945	11
103	Verilen Çekler ve Gönderme	-15.702.490	47	-1.430.118	18	-12.896.152	78	303	Kamu İdarelerine Mali Borç	0	00	0	00	376.273.069	51
105	Döviz Hesabi	2.184	54	361.707	72	24.668	54	C	Faaliyet Borçları	1.243.970.068	41	1.169.758.211	16	1.055.350.803	10
108	Diğer Hazır Değerler Hesabi	0	00	20.299	52	26.394	73	320	Bütçe Emanetleri Hesabi	1.243.970.068	41	1.169.758.211	16	1.055.350.803	10
109	Banka Kredi Kartlarından Al	11.810.200	07	29.073.135	88	38.197.936	47	D	Emanet Yabancı Kaynaklar	166.451.858	82	147.854.713	29	258.819.643	96
C	Faaliyet Alacakları	366.941.711	70	307.178.029	96	388.267.225	59	330	Alınan Depozito ve Teminat	108.149.988	42	76.371.214	97	73.210.989	59
120	Gelirlerden Alacaklar Hesab	95.692.991	78	109.147	24	0	00	333	Emanetler Hesabi	58.301.870	40	71.483.498	32	185.608.654	37
121	Gelirlerden Takipli Alacak	271.115.138	74	306.624.208	11	387.484.729	16	G	Ödenecek Diğer Yükümlülük	26.805.406	25	38.435.970	36	38.804.708	84

T.C. Sayıştay Başkanlığı

126	Verilen Depozito ve Teminat	133.581	18	444.674	61	782.496	43360	Ödenecek Vergi ve Fonlar He	7.231.175	57	11.991.668	72	8.999.526	50
D	Kurum Alacakları	402.343.661	54	1.929.709.541	28	2.206.789.453	19361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Ke	2.754.144	85	3.232.629	39	3.029.457	19
132	Kurumca Verilen Borçlardan	402.343.661	54	1.929.709.541	28	2.196.611.601	58362	Fonlar veya Diğer Kamu Idar	16.513.002	00	22.874.608	83	1.198.152	96
139	Diğer Kurum Alacakları Hesa	0	00	0	00	10.177.851	61363	Kamu İdareleri Payları Hesa	307.083	83	337.063	42	25.577.572	19
E	Diğer Alacakları	16.273.240	19	24.683.210	27	28.869.860	73J	Diğer Kısa Vadeli Yabancı K	202.564.209	03	189.707.866	95	87.337.852	90
140	Kisilerden Alacaklar Hesabi	16.273.240	19	24.683.210	27	28.869.860	73397	Sayım Fazlaları Hesabi	167.189.027	72	182.936.011	88	80.565.997	83
F	Stoklar	380.998.371	39	467.587.883	41	444.747.565	31399	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli	35.375.181	31	6.771.855	07	6.771.855	07
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabi	380.991.808	54	467.525.515	11	444.675.466	72IV	Uzun Vadeli Yabancı Kaynakl	2.366.860.804	04	2.162.712.513	36	1.685.106.729	68
157	Diğer Stoklar Hesabi	6.562	85	62.368	30	72.098	59A	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	2.330.021.338	09	2.124.376.524	19	1.665.087.701	86
G	Ön Ödemeler	11.027.039	10	7.716.503	07	8.195.255	70400	Banka Kredileri Hesabi	1.167.627.035	51	924.888.702	17	559.275.756	92
162	Bütçe Disi Avans ve Kredile	11.027.039	10	7.716.503	07	8.195.255	70403	Kamu İdarelerine Mali Borçl	1.162.394.302	58	1.199.487.822	02	1.105.811.944	94
J	Diğer Dönen Varlıklar	2.516.675.660	24	2.932.950.759	03	2.726.825.367	51J	Diğer Uzun Vadeli Yabancı K	36.839.465	95	38.335.989	17	20.019.027	82
190	Devreden Katma Deger Vergis	1.999.409.827	33	2.399.931.969	16	2.726.825.367	51499	Diğer Uzun Vadeli Yabancı K	36.839.465	95	38.335.989	17	20.019.027	82
197	Sayım Noktaları Hesabi	517.265.832	91	533.0187.89	87	0	00V	Öz Kaynaklar	21.515.212.869	24	25.506.933.025	84	26.416.785.936	00
II	Duran Varlıklar	21.978.398.829	17	23.814.198.905	00	24.435.621.295	48A	Net Deger	16.114.028.358	86	19.577.325.187	11	21.663.451.001	89
C	Faaliyet Alacakları	73.723.709	67	14.3067.168	05	0	00500	Net Deger/Sermaye Hesabi	16.114.028.358	86	19.577.325.187	11	21.663.451.001	89

T.C. Sayıştay Başkanlığı

220	Gelirlerden Alacaklar Hesab	73.723.709	67	143.067.168	05	0	00	C	Yeniden Degerleme Farklari	-17.136	43	-17.136	43	0	00
232	Kurumca Verilen Borçlardan	1.368.224.048	36	0	00	0	00	522	Yeniden Degerleme Farklari	-17.136	43	-17.136	43	0	00
E	Mali Duran Varliklar	748.746.791	24	797.693.344	59	850.787.439	88	H	Geçmiş Yillar Olumlu Faaliy	4.384.356.889	17	4.883.578.223	69	4.853.853.017	30
240	Mali Kuruluslara Yatirilan	467.318.682	89	511.244.056	24	563.338.151	53	570	Geçmiş Yillar Olumlu Faaliy	4.384.356.889	17	4.883.578.223	69	4.853.853.017	30
241	Mal ve Hizmet Üreten Kurulu	281.428.108	35	286.449.288	35	287.449.288	35	J	Dönem Faaliyet Sonuçlari	1.016.844.757	64	1.046.046.751	47	-100.518.083	19
F	Maddi Duran Varliklar	19.361.302.788	11	22.442.492.126	03	23.123.000.782	98	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonuc	1.016.844.757	64	1.046.046.751	47	0	00
250	Arazi ve Arsalar Hesabi	11.827.232.094	10	13.323.474.726	09	12.740.474.726	04	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonu	0	00	0	00	-100.518.083	19
251	Yeralti ve Yerüstü Düzenler	2.174.600.457	76	3.767.531.732	70	3.851.872.850	10								
252	Binalar Hesabi	3.319.214.083	61	3.352.160.000	00	3.362.735.899	00								
253	Tesis, Makine ve Cihazlar H	77.894.119	13	92.347.438	14	98.471.184	33								
254	Tasitlar Hesabi	208.028.013	96	208.689.070	51	228.447.605	24								
255	Demirbaslar Hesabi	177.127.523	84	185.732.532	42	213.397.751	50								
257	Birikmis Amortismanlar Hesa	-1.111.629.489	99	-1.119.816.253	41	-1.196.481.935	28								
258	Yapılmakta Olan Yatirimlar	2.688.835.985	70	2.632.372.879	58	3.824.082.702	05								
G	Maddi Olmayan Duran Varlikl	351.929	00	559.559	00	0	00								
260	Haklar Hesabi	1.033.434	22	1.241.064	22	3.268.320	42								
268	Birikmis Amortismanlar Hesa	-681.505	22	-681.505	22	-326.8320	42								
J	Diger Duran Varliklar	426.049.562	79	430.386.707	33	461.833.072	62								
294	Elden Çikarilacak Stoklar v	427.545.452	15	431.882.596	69	469.200.068	65								

T.C. Sayıştay Başkanlığı

299	Birikmiş Amortismanlar Hesa	-1.495.889	36	-1.495.889	36	-7.366.996	03								
	<b>AKTİF TOPLAMI</b>	<b>25.906.449.316,97</b>		<b>29.708.140.634,16</b>		<b>30.484.091.689,10</b>		<b>PASİF TOPLAMI</b>	<b>25.906.449.316,97</b>	<b>29.708.140.634,16</b>	<b>30.484.091.689,10</b>				
IX	Nazim Hesaplar	2.653.535.800	00	3.080.570.323	22	4.811.873.244	74	IX	Nazim Hesaplar	2.653.535.800	00	3.080.570.323	22	4.811.873.244	74
B	Nakit Disi Teminat ve Kisil	0	00	923.645.199	17	1.122.723.157	84	B	Nakit Disi Teminat ve Kisil	0	00	923.645.199	17	1.122.723.157	84
910	Teminat Mektuplari Hesabi	615.989.930	11	923.641.290	07	1.122.719.248	74	911	Teminat Mektuplari Emanetle	615.989.930	11	923.641.290	07	1.122.719.248	74
912	Kisilere Ait Menkul Kiymetl	3.909	10	3.909	10	3.909	10	913	Kisilere Ait Menkul Kiymet	3.909	10	3.909	10	3.909	10
C	Taahhüt Hesaplari	0	00	2.156.925.124	05	3.689.150.086	90	C	Taahhüt Hesaplari	0	00	2.156.925.124	05	3.689.150.086	90
920	Gider Taahhütleri Hesabi	2.037.541.960	79	2.156.925.124	05	3.689.150.086	90	921	Gider Taahhütleri Karsiligi	2.037.541.960	79	2.156.925.124	05	3.689.150.086	90
	<b>AKTİF GENEL TOPLAM</b>	<b>28.559.985.116,97</b>		<b>32.788.710.957,38</b>		<b>35.295.964.933,84</b>		<b>PASİF GENEL TOPLAM</b>	<b>28.559.985.116,97</b>	<b>32.788.710.957,38</b>	<b>35.295.964.933,84</b>				



## 01.01.2016-31.12.2016 TARİHLİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Ekonomik Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI	Hesap Kodu	Ekonomik Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI
630		GİDERLER HESABI	2.311.486.724,00	2.368.668.745,00	4.195.826.334,00	600		GELİRLER HESABI	3.328.331.481,00	3.414.715.496,00	4.095.308.250,00
630	1	Personel Giderleri	261.890.259,21	292.739.437,04	296.035.052,84	600	1	Vergi Gelirleri	72.657.715,58	77.944.127,59	130.995.533,01
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	33.143.219,71	39.972.409,54	42.158.321,47	600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	102.235.225,15	119.073.453,55	101.810.991,65
630	3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.029.434.368,00	1.264.214.044,00	1.739.687.632,00	600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.270.638,76	27.098.215,89	29.137.224,17
630	4	Faiz Giderleri	184.534.873,68	198.510.682,28	174.413.246,51	600	5	Diğer Gelirler	3.151.167.902,00	3.190.576.189,00	3.612.690.156,00
630	5	Cari Transferler	44.916.165,24	56.649.137,32	83.920.116,46	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00	23.510,61	215.606.005,14
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	22.577.999,01	43.941.871,71	48.129.985,50	600	25	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	0,00	0,00	5.068.340,03
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	5.295.869,34	13.850.924,00	31.750.203,14	<b>Faaliyet Gelirleri</b>			<b>3.328.331.481,00</b>	<b>3.414.715.496,00</b>	<b>4.095.308.250,00</b>
630	13	Amortisman Giderleri	83.255.383,73	8.186.763,42	936.409.582,46	<b>Faaliyet Sonuçları</b>			<b>1.016.844.757,00</b>	<b>1.046.046.751,00</b>	<b>-100.518.083,10</b>
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	544.232.093,24	439.989.820,86	721.872.204,40						

630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	94.836.235,41	0,00	1.846.019,84
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	37.203.982,23
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	5.030.398,79	5.961.665,22	1.806.413,14
630	99	Diğer Giderler	2.339.858,47	4.651.989,25	80.593.574,01
<b>Faaliyet Giderleri</b>			<b>2.311.486.724,00</b>	<b>2.368.668.745,00</b>	<b>4.195.826.334,00</b>



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI  
06520 Balgat / ANKARA  
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00  
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr  
<http://www.sayistay.gov.tr>